

Нярадзі Діонісій Янкович (10.10.1874 – 1944) – релігійний діяч Карпатської України. Народився в с. Руський Керестур (Хорватія) в сім'ї селян-колоністів Бачки. Після закінчення народної школи в рідному селі та гімназії в Загребі (1896), студіював богословів на теологічному факультеті Духовної академії в Загребі. Доктор теології (1898). 1 січня 1899 висвячений на греко-католицького священника. Після шести місяців служби на парохії в Шіді Д.Н. призначений префектом духовної семінарії (1899), а згодом її ректором (1902) й парохом у Загребі для хорватів греко-католиків. Водночас був катехитом в середніх школах. В 1914 іменованій Апостольським Адміністратором Крижевацького єпископату, а 19 січня 1915 консекрований на єпископа в Римі. Після закінчення Першої світової війни призначений Апостольським Адміністратором Пряшівської єпархії (1918-1922), редагував релігійний тижневик «Руське слово» в Пряшеві, а в Ужгороді – «Душпастир» і «Благовісник». 15 листопада 1938 кардинал С.Тіссеран видав декрет №653/38, згідно з яким Д.Н. призначався Апостольським Адміністратором Карпатської України. Його резиденцією став Хуст – столиця автономної держави після Віденського арбітражу 2 листопада 1938. Українська орієнтація єпископа яскраво відображена в його «Пастирських листах» і «Зверненнях», в яких він закликав підтримувати державотворчу діяльність уряду А.Волошина. Д.Н. заснував «Товариство греко-католицьких священників», яке за його рекомендацією очолив Ю.Станинець, а секретарем став С.Сабол (Зореслав). Контакт з духовенством Д.Н. підтримував при допомозі «Вісника Мукачівської єпархії в Чехословацькій Республіці» (в 1939 вийшло 5 номерів). Брав активну участь у виданні «Місійного календаря». За порадою А. Волошина Д.Н. з 1 лютого 1939 переніс до Оломоуца Ужгородську богословську семінарію. 10 березня 1939 видав розпорядження про урочисте відзначення в церквах Сойму Карпатської України. Проживаючи в Загребі, єпископ Д.Н. постійно жертвенно допомагав утікачам з окупованої угорцями території Карпатської України. Під час церковної візитації в парохії Мрзло Поле він раптово помер. Існує версія, що єпископ був отруєний угорськими агентами.

Література: Вегеш М.М. Історичні монографії та дослідження. – Т.І. Закарпаття в контексті центральноєвропейської політичної кризи напередодні Другої світової війни. – Київ-Ужгород, 1998. – С.316-323; Белень М. Карпатська Україна у портретах. – Ужгород, 1998. – С.118-121; Белей В. Єпископ Діонісій Нярадій: сторінки життя і діяльності // Науковий Збірник Товариства «Просвіта» в Ужгороді. – Річник IV (XVIII). – Ужгород, 2000. – С.236-238; Ліхтей І. Єпископ Діонісій Нярадї і Карпатська Україна (листопад 1938 – березень 1939) // Дзвони. – 1995. – Ч.4. – С.4-5; Пекар А. Мукачівська єпархія і Галицька митрополія // Українські Карпати: етнос, історія, культура. Матеріали міжнародної наукової конференції. – Ужгород, 1993. – С.398-405. **М.М.Вегеш**